

נס

השיעור היה על חוף הים (ממש על החוף!!!) הרעיון היה שגם הטבע הוא נס, פתחנו בבקשה שכל אחת תספר על נס אישי או כללי, אח"כ בקשנו הגדרה לנס ומה תכלית הנס ואז התפצלנו ללימוד עצמי מצ"ב דף לימוד (מבוסס בעיקר על הרמב"ן לסוף פרשת בוא) סיכמנו עם 2 מקורות מהחומרים באתר ועוד דף חמוד וקליל (מצ"ב) היה מקסים!!!

בס"ד

לפניך דף להעמקה ולימוד עצמי, את מוזמנת לתפוס לך פינה שקטה מול הים, לקחת נשימה עמוקה, לפנות את הראש מכל המחשבות האחרות ולצלול פנימה לתוך הדברים הבאים...

לפניך מספר ציטוטים מתוך דברי הרמב"ן בסוף פרשת בא,

"ועתה אומר לך כלל בטעם מצוות רבות. הנה מעת היות ע"ג בעולם מימי אנוש החלו הדעות להשתבש באמונה:

מהם כופרים בעיקר ואומרים כי העולם קדמון, כחשו בה' ויאמרו לא הוא (האלוקים)

ומהם מכחישים בידיעתו הפרטית ואמרו איכה ידע אל ויש דעה בעליון,

ומהם שידו בידיעה ומכחישים בהשגחה ויעשו אדם כדגי הים, שלא ישגיח האל בהם ואין עמם עונש או שכר יאמרו עזב ה' את הארץ,

הרמב"ן מונה שלושה מני אפיקורסים הסבירי בלשונך מי הם השלושה?

1

2

3

וכאשר ירצה האלוקים בעדה או ביחיד ויעשה עמהם מופת בשנוי מנהגו של עולם וטבעו יתברר לכל ביטול הדעות האלה כולם, כי המופת הנפלא מורה שיש לעולם אלוה מחדשו וידוע ומשגיח ויכול... ולכן יאמר במופתים:

"למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ" להורות על ההשגחה כי לא עזב אותה למקרים (מלשון מקרה) כדעתם,

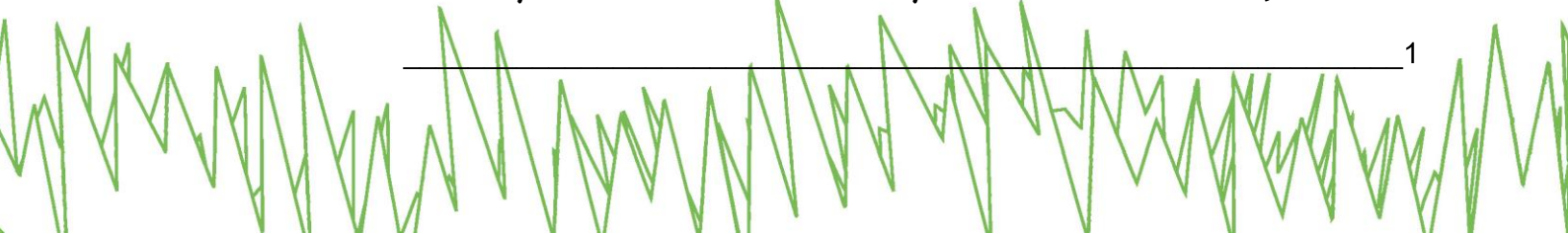
ואמר "למען תדע כי לה' הארץ" להורות על החידוש כי הם שלו שבראם מאין,

ואמר: "בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ" להורות על היכולת שהוא שליט בכל, אין מעכב בידו..

אם כן האותות והמופתים הגדולים עדים נאמנים באמונת הבורא ובתורה כולה..

לפי הרמב"ן על - ידי הנס נסתרות הקפותיהם שלושה סוגי האפיקורסים. הסבירי כיצד.

1

יוצא שהאמנה בניסיט היא יסוד הכרתנו בה', כי הט המצוידיט לנו על מצואותו ומהותו והשחתו, ומכאן אפשר שגבין את ההפלטת היתרה של צניין יצואת מצרייט והחופה לזכור ולהזכיר את יצ"מ בהרבה מהמצוות.

חשבי, באינה מצוות אנו מזכיריט את יצואת מצרייט? ערכי רשימה (ארוכה ככל שתוכלי) של מצוות שבהט מוזכרת יצ"מ (ככל דרך שהיא).

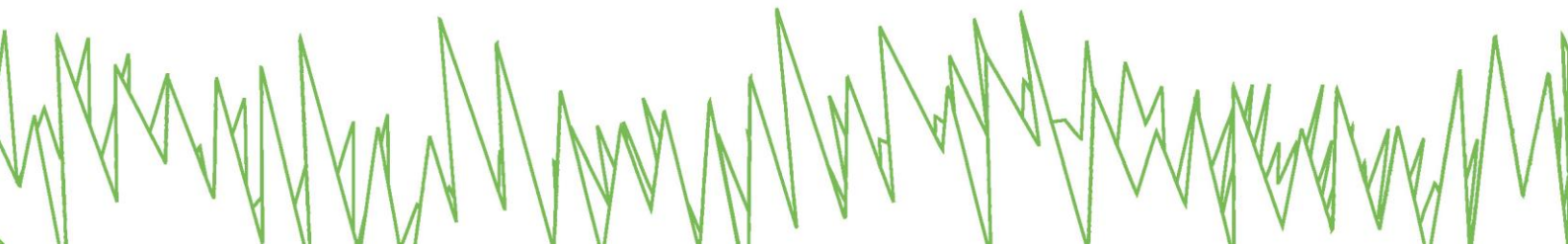
הרמב"ן מסביר את החופה שלנו לזכור את הנס במיליט הבאות, הוא טע נותן דוגמאות למצוות שבהן מוזכרת יצ"מ. הוסיפי לרשימת המצוות של הרמב"ן.

"ובעבור כי הקב"ה לא יעשה אות ומופת בכל דור לעיני כל רשע או כופר, יצווה אותנו תמיד שנעשה תמיד זכרון ואת לאשר ראו עינינו, ונעתיק הדבר אל בנינו ובניהם לבניהם ובניהם לדור אחרון, והחמיר מאוד בענין הזה... והצריך שנכתוב כל מה שנראה אלינו באותות ובמופתים על ידינו ועל בין עינינו, ולכתוב אותו עוד על פתחי הבתים במזוזות, ושנזכיר זה בפינו בבוקר ובערב... ושנעשה סוכה בכל שנה ושנה. וכן כל כיוצא בהן מצוות רבות זכר ליציאת מצריים, והכל להיות לנו בכל הדורות עדות במופתים שלא ישתכחו ולא יהיה פתחון פה לכופר להכחיש אמונת האלוקים, כי הקונה מזוזה בזוז אחד וקבעה בפתחו... כבר הודה בחידוש העולם ובידיעת הבורא והשגחתו..."

התנתקי לרעצ מכל הניסיט הצדולייט והמפורסמיט, התבונני שוב ביט, בלליט, בחול, איק כל דבר מונח במקומו בצורה מדויקת, התבונני בצומנות... באדל... באין סוף...

לפנייק של שכתה רבנו בחיי אבן פקודה בספרו "חובת הלבבות" בשער הנקרא "שער ההבחנה" (שער שמויאל להתבוננות בכל פרטי הטבע מהקטניט ועד הצדולייט ולמסקנה שסדרי הטבע אינט מקרייט.)

"ויש בני אדם שאמרו שהעולם נהיה במקרה מבלי בורא שהתחילו ויוצר שיצרו, ומן התימה בעיני איך תעלה בדעת מדבר בעודנו בבריאותו כמחשבה זאת... ומן הידוע אצלנו כי הדברים אשר הם מבלי כוונת מכוון במאומה מהם, לא ימצא בהם סימן לחכמה וליכולת. והן לא תראה, אם ישפך לאדם דיו פתאום על נייר חלק שאי אפשר שיציטייר ממנו עליו כתב מסודר ושיטות נקראות כמו שיהיה בקולמוס, ואילו הביא אדם לפנינו כתב מסודר ממה שאי אפשר להיות מבלי מצוע קולמוס, ואומר כי נשפך הדיו על הנייר ונעשתה צורת הכתב מעצמה, היינו ממחרים להכזיבו על פניו שאינו נמלט מכוונת מכוון, וכיוון שזה בעינינו דבר שאי אפשר להיות בצורות רשומות בהסכמת דעתנו, איך יוכל לומר בדבר שמלאכתו יותר דקה ותיקונו יותר רחוק ועמוק בעינינו עד אין תכלית, שיהיה מבלי כוונת מכוון וחכמת חכם יכולת יכול. וכל מה שהבאנו להעמיד מציאות הבורא יתעלה מצד מעשיו, די למי שיבין ויודה על האמת..."

רפנו בחיי בקטע זה רוצה למנוע מאיתנו מכל וכל מחשבה מסוימת שצוללה לעצמות אצלנו מהי המחשבה ?

_____ באיזה נימוק הוא פוסל אותה לחלוטין ?

הרמב"ן בהמשך דבריו קובע ש"מן הניסים האדולפים המפורסמים (כמו יציאת מצרים) אדס מודה הניסים הנסתרים".

_____ מהם ה"ניסים הנסתרים" שאליהם רומז הרמב"ן בדבריו?

_____ מדוע הניסים המפורסמים מובילים אותי להודות הניסים הנסתרים?

_____ לסיכום קראי את סוף דבריו של הרמב"ן.

ומן הניסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם ניסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצוות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריתנו עונשו, הכל בגזרת עליון ...

התבונני שם בים, צכשו - אחרי הלימוד אני שם על האלות הטהרות:

_____ הביטי סביבך תארי את מה שאת רואה

_____ על כמה ניסים "נסתרים" ו"אדולפים" את יכולה לשמוע

_____ כתבי אותם לפנייך....

נס! נס! יערה הולצמן- ביסמוט (מתוך אתר אש התורה)

"נס! נס!" הדלת נפתחה לרווחה ויאיר שעט לתוך הבית כרוח סופה, מעיף את הילקוט על הרצפה, מושך את מפת השולחן ומפיל כסא בדרך.

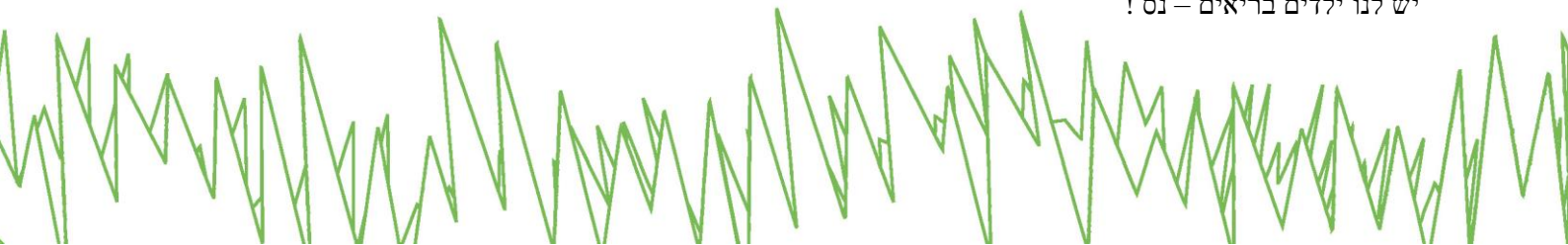
"על מה המהומה? אני שואלת בתרעומת, מיישרת את המפה ומתכופפת להרים את הכסא". אימא, את לא תאמיני! הוא פונה אלי בפנים משולהבות, קרה נס ע-צ-ו-ם! המבחן בגיאוגרפיה נדחה לשבוע הבא!!!

יאיר עיקם את אפו לנוכה תגובתי הפושרת ומיהר לחדרו, לחפש את אחותו, היא ודאי תבין את גודל הנס שאירע לו.

חשבתי לעצמי, באיזו קלות אנו נוטים להשתמש במלה הזו "נס", בה בשעה שאנו כה עיוורים בעצם, להמצאות הנסים בכל רגע בחיינו.

נס-גדול-נמצא-פה!

התעוררנו בבוקר - נס! אנו נושמים- נס! יש לנו עיניים - נס! יש לנו מוח חושב - נס! כל האברים שלנו - נס! זכינו להיוולד מבין עשרות אלפי זרעונים וביציות - נס! אנחנו יהודים - נס! אנחנו בריאים ומתפקדים - נס! זכינו ללדת! - נס! יש לנו ילדים בריאים - נס!

אם רק נחשוב לרגע, נגלה כי המציאות שלנו ניסית כולה. התרגלנו לראות את הנס כמשהו שיוצא מגדר הרגיל, שלא כדרך הטבע. אך אם נעמיק לרגע ונחשוב, ניווכח כי מה שאנו מכנים "טבע" הוא בעצם שרשרת נסים בלתי פוסקת. "נס-גדול-היה-פה" היה אז, ונכון לכל רגע, ואולי בכלל נכון יותר לומר "נס-גדול-נמצא-פה!"

אז למה אנחנו כל כך עיוורים למציאות של נסים בחיינו? איך יכל להיות שדו"ח חנייה בלתי צפוי או יצירת אמנות מקורית ש"יורש העצר" תרם לסלון שלנו, מוציאים אותנו כל כך בקלות מגדרנו? הלא אם היינו ערים לנס של קיומינו, לעובדה שביכולתנו לנהוג ברכב, או לעובדה שבכלל זכינו ב"יורש עצר", לא הייתה לנו סיבה להתרגש כל כך מדברים שבפרספקטיבה רחבה יותר נשמעים מגוחכים.

הלאה השינה! הלאה הרפורטים!

ומתי אנחנו כן נזכרים להבחין שכל הדברים היקרים לנו: האיברים שלנו, המוח, החושים שלנו והבריאות הם בגדר "נס"? רק כאשר חלילה הם נלקחים מאתנו. כשרגל נשברת לנו, אנו לפתע מבינים איזה חסד זה רגל שלמה ובריאה. כשהראייה נפגמת, אנו מכירים פתאום בפלאי הראייה וכן הלאה. ה"מובן מאליו" הוא האויב הגדול שלנו, בדיוק כמו השגרה. שום דבר לא מובן מאליו! חכמי המוסר מלמדים כי יש לחיות כל רגע ורגע "כאילו מחר נמות". תארו לעצמכם, איזו איכות הייתה לכל רגע בחיינו אילו היינו משתמשים בכלי הזה. כל רגע יקר מפז. לכל שנייה תכלית עצומה. הלאה השינה! הלאה הרפורטים! הלאה ציורי הקיר! פתאום כל נשימה היא פלא נשגב והמחר? המחר הוא מתנת חנם עצומה, חסד אינסופי ויקר ערך.

לבורא העולם הייתה סיבה שבחר לברוא אותנו דווקא כאלה - נוחים כל-כך לשכוח ולהתעלם מהנסים הללו. אותנו מרשימות תופעות יוצאות דופן. אנחנו, עם המגושות שלנו, מסוגלים להתפעל רק ממה שנראה לנו מעל לטבע, מחוץ להתנהלות הטבעית. נס פח השמן הוא באמת מעל לטבע וככזה הוא מצטרף לעשרת המכות, נס קריעת ים סוף ומעמד הר סיני. הנסים הללו ריגשו והרעידו את כל יושבי תבל וממשיכים בכל דור ודור לרגש גם אותנו. יחד עם זאת, אנחנו במלחמה מתמדת נגד השגרה ונגד ה"מובן מאליו". ונכון ש"נס" שהמבחן בגיאוגרפיה נדחה, אבל נס הרבה יותר גדול שאנו מסוגלים בכלל להשתתף בו!